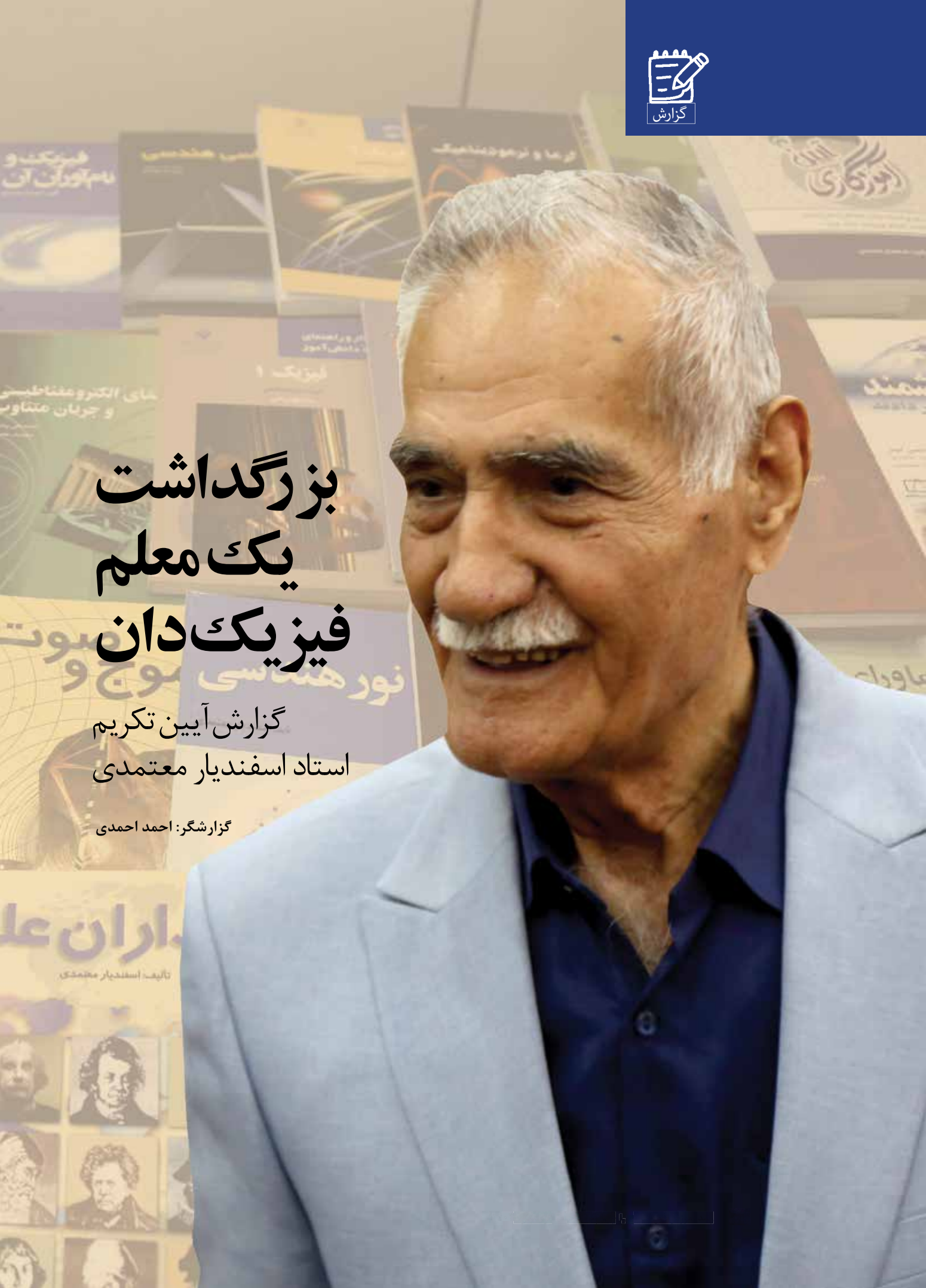

بزرگداشت
یک معلم
فیزیکی دان

گزارش آیین تکریم
استاد اسفندیار معتمدی

گزارشگر: احمد احمدی

به همت «بنیاد نخبگان استان تهران» و «دفتر تکریم و الگوسازی بنیاد ملی نخبگان» در روز یکشنبه هفدهم تیرماه سال جاری (۱۴۰۳) مراسمی در بزرگداشت استاد **اسفندیار معتمدی** و تقدیر از یک عمر خدمات ایشان به آموزش فیزیک، تألیف، ترجمه، برنامه‌ریزی، سخنرانی و دیگر خدماتشان در محل بنیاد برگزار شد.

در ابتدای جلسه آقای **حیدر مفتاحی‌زاده** رئیس بنیاد نخبگان

استان تهران، ضمن خیرمقدم به حضار گفت: «ما در بنیاد نخبگان در حوزه تکریم، فعالیت نخبگانی را یک چرخه کامل می‌بینیم که از شناسایی یک نخبه تا زمان توانمندسازی، اثرگذاری، تکریم و الگوسازی او این چرخه ادامه می‌یابد. ضمن اینکه تکریم و الگوسازی آخرین خط نخبگان نیست، بلکه مولد نخبه‌پروری و نخبه‌سازی برای کشور

است. نگاه ما این است که از این طریق بتوانیم الگوهایی در کشور بسازیم که برای دانش‌آموزان و دانشجویان رهنمون‌هایی برای حفظ کشور و آبادانی آن باشند».

وی با بیان اینکه بخش مغفول‌مانده در بنیاد نخبگان، آیین‌های تکریم از بزرگوارانی بود که در حوزه آموزش و پرورش و در بخش تألیفات، مطالب درسی ارزشمندی را برای دانش‌آموزان به رشته تحریر درآورده‌اند؛ گفت: «معماری علمی و درسی دانش‌آموزان دهه‌های ۵۰ و ۶۰ که امروز خودشان اثرگذار شده‌اند، به‌وسیله امثال استاد **اسفندیار معتمدی** شکل گرفته است و ما وظیفه خود می‌دانیم که تأثیرگذاری این بزرگان را به دانش‌آموزان کنونی نشان دهیم. بدین منظور بزرگداشت امروز را به جناب معتمدی اختصاص داده‌ایم و از شما بزرگوارانی که به دعوت ما پاسخ داده‌اید و در این جلسه حضور یافته‌اید، از سوی خود و همکارانم در بنیاد نخبگان تشکر می‌کنم».

آقای جواد محقق، شاعر و روزنامه‌نگار

به نام خداوند بخشنده مهربان درود می‌فرستم به پیشگاه شما عزیزان و استادان گرامی

مایه خرسندی است که این سعادت نصیب بنده شد تا در محضر شما بزرگواران باشم.

این کاملاً روشن است که از دیرباز تاکنون هر کس در هر جایگاه، مقام و کسوتی که بوده و هست مدیون معلمان و استادان خویش است و هر گاه موفقیتی نصیب او شود با افتخار عنوان می‌کند که موفقیت خود را مرهون شاگردی کردن نزد فلان استاد و معلم می‌داند.

معلمی شغلی است که همواره منزلت و جایگاه خود را حتی در دوران بازنشستگی حفظ می‌کند. تنها و تنها معلم است که هر گاه از شغلش بیرسند با افتخار می‌گویند من معلم هستم. چون همگان دانش، منزلت، اعتماد، هنر و انسانیتی را که در این کلمه هست

می‌شناسند و آن را به‌خوبی درک می‌کنند. بنابراین معلمی فی‌نفسه شایسته تقدیر است و بر همه ما واجب است که همه این عزیزان را تکریم کنیم، به‌ویژه معلمانی مثل استاد اسفندیار معتمدی را.

آقای محقق افزود: آشنایی من با آقای معتمدی زمانی شروع شد که سردبیری مجله «رشد معلم» را برعهده داشتم. به‌طور کلی، در طول ۱۲ سالی که مسئولیت مجله بر عهده من بود، تلاش می‌کردم به دنبال معلمان بزرگ کشور بروم. به‌ویژه معلمانی که در استان‌های کشور حضور داشتند و در محل خود فعالیت‌های فرهنگی و ادبی پرباری انجام داده بودند، اما به‌عنوان معلم و چهره آموزشی حضورشان در کشور خیلی انعکاس پیدا نکرده بود. از همین رو تصمیم گرفتم این عزیزان را به خوانندگان مجله به‌ویژه به دیگر همکارانشان معرفی کنم.

یکی دیگر از کارهایی که انجام دادم و باید بگویم جزو «فعالیت‌های دلی من» در مجله بود، مصاحبه با شخصیت‌های برجسته‌ای بود که در جامعه معلمان حضور داشتند ولی تا آن روز چنان که باید به شخصیت علمی، فرهنگی، ادبی و هنری آن‌ها پرداخته نشده بود. در آن سال‌ها من با چهره‌های مختلفی آشنا شدم و علاوه بر آن گفت‌وگوهایی با نزدیک به یکصد نفر داشتم. یکی از این افراد که من ساعت‌های فراوانی در دفتر مجله از ایشان کسب‌فیض می‌کردم، آقای اسفندیار معتمدی بود که هم‌اکنون همه ما در خدمتشان هستیم.

برای ایشان و همه معلمان بزرگ ایران آرزوی سلامتی و توفیق دارم. ماقبل از کرونا در «بنیاد نخبگان تهران» اقداماتی در حوزه تکریم این عزیزان انجام می‌دادیم و شخصیت‌های آموزشی و پژوهشی گوناگونی را معرفی می‌کردیم و بزرگداشتی برای عزیزان می‌گرفتیم، اما کرونا آن را متوقف کرد و حالا خوش‌حالم که بار دیگر این برنامه از سر گرفته شده است و امیدوارم ادامه یابد و مجموعه آن در قالب یک کتاب در اختیار علاقه‌مندان قرار گیرد.

متشکرم

دکتر محسن شاه‌رضایی، معاون بنیاد و مدیر کل دفتر الگوسازی و تکریم نخبگان

کار ما قدردانی است و ما قدرشناس زحمات افرادی همچون استاد معتمدی هستیم. استاد معتمدی کسی است که بیش از پنج دهه به فعالیت‌های علمی، آموزشی و فرهنگی گوناگون در مدرسه‌ها و دانش‌سراها پرداخته و قطعاً لازم‌التکریم است.

باید اضافه کنم که تاکنون بزرگداشت‌های ما در حوزه ادبیات بوده و این نخستین‌باری است که در حوزه فیزیک از معلمی برجسته و توانا تقدیر می‌کنیم. من می‌دانم که استاد معتمدی از دهه ۴۰ تا امروز خود را یکسره وقف فعالیت‌های علمی آموزشی کرده است و خوشبختانه همچنان به این فعالیت‌ها ادامه می‌دهد.

از سوی دیگر ما می‌خواهیم الگوسازی کنیم. دانش‌آموزان باید این افراد را که به گردن ما حق دارند، بشناسند. بنابراین باید استادانی همچون استاد معتمدی را معرفی کنیم و با آن‌ها گفت‌وگو داشته

جدید، نو و کهنه و آدم‌هایی با گرایش‌های متفاوت است، و می‌توان گفت نوع مواجهه معتمد استاد معتمدی با همه افراد خودش حائز اهمیت است.

من زمانی که وارد دفتر تألیف شدم، جوان بودم و مواجهه ایشان با من کاملاً باز و دعوت‌کننده بود. در هر دیدار و گفت‌وگویی که داشتیم، بدون هیچ چشمداشتی تجربیاتش را در اختیار من می‌گذاشت. به نظر من ایشان برای وصل کردن زاده شده است نه برای فصل کردن. تاکنون من یک جمله‌ناامیدکننده، منفی و تلخ از ایشان نشنیده‌ام و همواره این روحیه را در تمامی ابعاد از کلان تا خرد حفظ کرده است.

ویژگی دیگر استاد این است که با بزرگان علم و ادب هم‌دوره خود مانند: شادروان **احمد بیرشک**، خانم **توران میرهادی**، استاد **نوروزیان**، دکتر **کمال جناب**، دکتر **ابوالقاسم قلم‌سیاه** و مرحوم **احقری** ارتباط علمی و کاری داشته است و همواره از آن‌ها سخن می‌گوید.

حضور پیوسته استاد معتمدی در جلسه‌های دانش‌آموزان، معلمان، کلاس‌های ضمن خدمت و دیگر مجامع علمی ستودنی است. در زمینه تألیف، کتاب‌هایی که برای دانش‌آموزان و نیز برای آموزش همکاران خود نوشته است، بسیار پرشمار است. در واقع پرکار و پرتولید بودن استاد در این زمینه یکی از ابعادی است که به نظر می‌آید بسیار قابل توجه است.

بعد دیگر استاد معتمدی، نگاه عمیقی است که ایشان به مسئله علم، علم‌آموزی و گنجینه بسیار پرافتخار حکمی علمی ایران و اسلام دارند. این وجه یکی از بخش‌های مغفول نظام آموزشی ما بوده است که خوشبختانه در بیست سال اخیر مورد توجه جدی قرار گرفته است. آقای معتمدی جزو افرادی است که زودتر از همه به این زمینه توجه پیدا کرد و تولیدات اثرگذاری در این زمینه دارد. من خودم تاریخچه سازمان آموزش و پرورش را از ایشان آموختم.

و آخرین نکته؛ به نظر من سرمایه اصلی معتمدی نگاهی است که به اصالت خود دارد؛ به پدر، مادر، زادگاه، مدرسه، محیط زیست و میراث علمی عمیق کشور که این‌ها خود موجب تعلق خاطر و

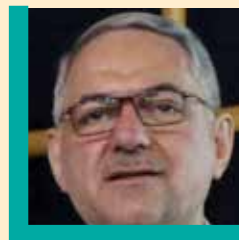
باشیم تا تجربه‌های این عزیزان به ثبت برسند. همچنین در تلاشیم تا دانش‌آموزانی نویسنده پرورش دهیم که بنویسند و تجربه‌های این عزیزان را ثبت کنند تا برای آیندگان بمانند. مدیرکل دفتر الگوسازی و تکریم نخبگان بنیاد ملی نخبگان تأکید کرد: «تنها بزرگان‌اند که قدر بزرگان را می‌دانند، چرا که به ریشه‌ها می‌پردازند».

دکتر محمود امانی طهرانی، دبیرکل شورای عالی

آموزش و پرورش

بسم الله الرحمن الرحيم

سلام عرض می‌کنم به حضور همه استادان گرامی، و چون روز اول محرم است بهترین تحیات خود را تقدیم می‌کنم. برای من سخن گفتن در این مجلس افتخار بزرگی است، چون بیش از چهل سال از چشمه محبت و علم آقای معتمدی بهره‌مند شده‌ام.

من در مدرسه علوی معلم علوم راهنمایی بودم و استاد هم در آن مدرسه، در دبیرستان تدریس می‌کرد. گاهی ما مطابق برنامه‌های علمی تنظیم‌شده در مدرسه، از آقای معتمدی برای سخنرانی دعوت می‌کردیم و ایشان با کمال اشتیاق حضور پیدا می‌کرد. آشنایی ما از آنجا شروع شد. البته قبل از آن با مشاهده برنامه مسابقه علمی در شبکه ۲ تلویزیون استاد را می‌شناختم. احتمالاً بعضی از شما آن برنامه اثربخش را دیده بودید.

استاد معتمدی فردی است که از جنبه‌های گوناگون می‌توان برایش مراسم تکریم گرفت و هر یک از این جنبه‌ها به تنهایی شایسته تکریم است. استاد یک معلم و آموزش‌گراست که عمر خود را صرف تعلیم و تربیت و ارتقای جایگاه معلمی کرده است. بسیاری از معلمان کشور و همکاران و هم‌رشته‌ای‌های من تصدیق می‌کنند که آقای معتمدی یک عمر در راستای ارتقای سطح نگاه به معلم و آموزش در کشور قدم برداشته و تولیدات علمی ایشان در این زمینه قابل توجه است.

از سوی دیگر استاد معتمدی محل تلاقی و اتحاد میان قدیم و

خودباوری ایشان شده و در آثارشان موجود است. از خدا عزت و پایداری استاد را آرزو می‌کنم؛ و به قول مولانا:
که یکی چراغ روشن ز هزار مرده بهتر
که به است یک قد خوش، ز هزار قامت کم

مهندس حازم فری‌پور، مدیر مؤسسه فن آموز

خدمت استادان عزیزم سلام عرض می‌کنم. آشنایی من با استاد معتمدی از همان مسابقه‌های علمی‌ای بود که آقای دکتر امانی فرمودند و از قبل از انقلاب و در تلویزیون اجرا می‌شد و بعد هم تا چندسال ادامه یافت. من در سال ۱۳۶۱ استاد را حضوراً ملاقات کردم. دیپلم گرفته بودم و استاد سال بعد معلم مدرسه تیزهوشان شده بود و توانستم مستقیم‌تر از ایشان استفاده کنم. مسابقه علمی با همکاری آقای **کرامت‌الله مهربان**، اسفندیار معتمدی و **حسین دانشفر** اجرا می‌شد و خیلی هم جدی بود. معمولاً دانش‌آموزان کوشا و تیزهوش در آن شرکت می‌کردند.

و اما استاد معتمدی از معلمانی است که به قول معروف پیوسته انرژی مثبت تولید می‌کند و خواندن کتاب‌های ایشان و به‌ویژه حضور ایشان معادل است با دریافت امید. همیشه از رویدادهای مثبت بحث می‌کند. آنچه در رفتار و گفتار ایشان مهم است نگاه و توجه به زیبایی‌های آدم‌هاست.

استاد معتمدی ذوق‌زده دیدار خوبان و خوبی‌هاست. وقتی به فکری نو، فعالیتی نو و کاری خوب از نوع علم، صنعت، هنر و ابداع به‌ویژه از جنس یادگیری و یاددهی می‌رسد، ذوق‌زده می‌شود. حرکت بدن و چهره شاداش این را نشان می‌دهد. ذکر خوبان و خوبی‌ها برایش شادی‌بخش است و این شادی‌ها را به دیگران هم منتقل می‌کند. ایشان درباره تاریخ علم و معلم مطلب بسیار تألیف کرده است. اما مطمئناً چندین برابر آنچه چاپ شده است، نوشته‌هایی است که منتشر نشده‌اند و لازم است بنیاد نخبگان در این باره اقدام و کسی را مسئول

جمع‌آوری نوشته‌ها و مصاحبه با ایشان کند.

مهندس مجتبی ادیبی، رئیس انجمن شهر سده لنجان، زادگاه استاد

به قول سعدی: «منت خدای را عزوجل که طاعتش موجب قربت است و به‌شکراندرش مزید نعمت.»

عرض سلام و ادب و احترام خدمت استادان عزیز، و تشکر بسیار از مسئولان بنیاد نخبگان که برگزارکننده این مجلس گرامی شده‌اند. این مجلس بزرگداشت به نام استاد اسفندیار

معتمدی است. مردی که هر کس بهره‌ای از دانش و ادب و انسانیت برده باشد، با نام ایشان آشناست. مردی که دانش کشور و آموزش کشور و علم فیزیک، بخش قابل‌توجهی از خود را مدیون این بزرگوار است؛ و بنده افتخار می‌کنم که خدمتگزار مردم شهری هستم که زادگاه اسفندیار معتمدی است.

سده لنجان شهر علم و ادب، شهر قهرمانان و پهلوانان توانمند، پایتخت وزنه‌برداری کشور، شهر مردمان سخت‌کوش و شهر استادانی چون استاد اسفندیار معتمدی و برادر ایشان دکتر **محمود معتمدی** است. دکتر محمود معتمدی استاد دانشگاه پزشکی دانشگاه تهران بود که چند سال پیش درگذشت.

آقای دکتر امانی در فرمایشات خود «اصالت» را یکی از ویژگی‌های استاد اسفندیار معتمدی نام برد، و این یک واقعیت است. مردم شهر ما، اهالی سده لنجان، دکتر اسفندیار معتمدی را مایه مباهات و افتخار شهر خود می‌دانند. هر زمان که ایشان در آنجا حضور می‌یابد، از پیشرفت‌های شهر و احوال مردم جویا می‌شود. ایشان و همچنین برادر فقیدش دکتر محمود معتمدی، شناسنامه شهرمان هستند.

استاد هر زمان که به شهر خودشان می‌آید، جلسه‌هایی پر شور از نویسندگان، شاعران، ادیبان و جوانان تشکیل می‌شود که بسیار آموزنده و امیدآفرین است.

هفته گذشته در روز چهارشنبه چهاردهم تیرماه ۱۴۰۳ انجمن قلم در شهرداری سده با حضور استاد معتمدی تشکیل شد. در

آنجا ایشان تاریخ تحولات جدید شهرمان را از ۱۳۲۰ تاکنون به‌طور دقیق برای حاضران شرح داد. از جمله گفت که آغاز این تحولات تأسیس «مدرسه الفت» در سال ۱۳۲۴ بود که در آن افرادی تربیت شدند که پایه‌گذار تحولات بعدی بودند، به‌طوری که امروز شهرمان شایسته تأسیس دانشگاه شده است و اکنون از سراسر کشور در دانشگاه آن، در مقاطع کارشناسی و کارشناسی‌ارشد مشغول تحصیل‌اند. استاد معتمدی همواره مشوق جوانان و افتخار شهرمان بوده و هست.

با سپاس از همه شما بزرگان

دکتر خدائی، شهردار سده لنگان

صاحب‌دلی به مدرسه آمد ز خانقاه
بشکست عهد صحبت اهل طریق را
گفتم میان عالم و عابد چه فرق بود
تا اختیار کردی از آن این فریق را؟
گفت آن گلیم خویش به در می‌برد ز موج
وین جهد می‌کند که بگیرد غریق را

به نام خداوند بخشنده مهربان

سلام به شما عزیزان و استادان گرامی. خیلی خوش‌حالم که این سعادت نصیب بنده شد تا امروز در محضر شما بزرگواران در بنیاد نخبگان و در مراسم تکریم استاد عزیزمان آقای اسفندیار معتمدی باشم.

استاد اسفندیار معتمدی مردی است از اهل فرهنگ و آموزش. هر کس که بهره‌ای از دانش و ادب و انسانیت برده باشد با نام ایشان آشناست. مردی است دانشور که آموزش کشور و به‌طور خاص آموزش علم فیزیک مدرسه‌ها، بخش قابل‌توجهی از خود را مدیون این بزرگوار است. امروز بنده افتخار می‌کنم که خدمتگزار مردم شهری هستم که زادگاه استاد اسفندیار معتمدی است. به همین دلیل به حکم وظیفه و ادب خدمت ایشان و شما استادان و فرهیختگان شرفیاب شده‌ام تا در این مجلس گرامی حضور داشته باشم.

برای حضرت استاد و تک‌تک شما عزیزان آرزوی طول عمر، پیروزی و کامیابی می‌کنم و امیدوارم خدمتگزار شایسته‌ای برای مردم، به‌ویژه معلمان منطقه خودمان باشم.

در پایان از **خاقانی شروانی** مدد می‌جویم و هم‌نوا با وی چنین می‌خوانم:

«مالک‌الملک سخن خاقانی‌ام کز گنج نطق
دخل صد خاقان بود یک نکته غرای من».

اسفندیار معتمدی

بسم‌الله الرحمن الرحیم
حضور استادان، مؤلفان، کارشناسان و جمع
دوستان بسیار گرامی سلام عرض می‌کنم و

سپاس خود را تقدیم می‌دارم.

در پایان خردادماه ۱۳۳۹ آخرین جلسه درس کلاس ما با استاد دکتر **کمال‌الدین جناب** در دانش‌سرای عالی بود. ایشان در پاسخ دانشجویی که به نمایندگی از دانشجویان از ایشان تشکر کرد، چنین فرمود: «کامل‌ترین معنی سعادت هر انسان رسیدن به رضایت‌خاطر خود است. در میان صاحبان شغل‌های گوناگون معلمان بیشترین شانس رسیدن به رضایت‌خاطر را دارند، زیرا کار آن‌ها آموزش علوم، فنون، مهارت‌ها و پرورش قوای ذهنی کودکان و جوانان و رساندن آنان به مقام والای انسانیت است. معلمی که وظیفه‌شناس است آرامش‌خاطر بیشتری نسبت به شغل‌های دیگر دارد». دکتر جناب ادامه داد: «اگر هم رفتید در کلاس درس و تحرکی در دانش‌آموزان ایجاد کردید و با آن‌ها دوست شدید تا راز درونشان را با شما در میان بگذارند، بدانید که از کار خود رضایت‌خاطر پیدا خواهید کرد.» و من اکنون خدای را شکر می‌کنم که از ابتدای تحصیل و شغل معلمی کسانی در مسیر من قرار گرفتند که همه از معلمان بزرگ اخلاق و علم و ادب کشور بودند. یادم است نخستین روزی که در روستای زادگاهم به مدرسه رفتم مدیر مدرسه، که هم معلم چهارم پایه ابتدایی و هم مدیر، ناظم و دفتردار مدرسه بود مرا به نام خطاب کرد و گفت: «اسفندیار خوش‌آمدی!...» و اکنون بیش از ۷۰ سال است پدر هر مؤسسه آموزشی که می‌گذارم صدای خوش‌آمد آن مرحوم، یعنی **محمود عطائی**، را می‌شنوم و انرژی می‌گیرم.

برای من مدرسه‌ها، هنرستان‌ها، دانشکده‌ها، سازمان کتاب‌های درسی و سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی مقدس بوده‌اند و هستند. و در این مؤسسه‌ها با بزرگانی آشنا شدم که شوق زندگی، خواندن، نوشتن، تدریس، تحقیق و تألیف و همکاری با انجمن‌های معلمان و اتحادیه معلمان را در من به وجود آوردند. از این شخصیت‌ها فراوان بودند از جمله خانم توران میرهادی، که استاد بزرگ تربیت بود. احمد بیرشک بود، **احمد آرام** بود و... این‌ها بر این‌ها باور بودند که علم و فنی که در جهان وجود دارد باید به زبان شیرین فارسی و ساده ترجمه یا نوشته شود و در دسترس فرزندان کشور قرار گیرد. دکتر ابوالقاسم قلم‌سیاه مؤلف کتاب‌های فیزیک و **عبدالحسین مصحفی** مؤلف کتاب‌های ریاضی و مجله ریاضی یکان و بسیاری دیگر که افتخارم نوشتن زندگی‌نامه این بزرگان و معرفی آن‌ها به دانش‌آموزان بوده است.

روزی عزیزی از من پرسید که بزرگ‌ترین معلم تو کیست؟ گفتم کارگری بود که سواد نداشت اما نظم فکری داشت و من بسیار از او آموختم. نظم، برنامه‌ریزی، مردم‌داری و محبت به همه بدون انتظار پاداش را از او آموختم.

ایران برای ما بسیار عزیز است و برای رسیدن به جایگاه واقعی‌اش باید بسیار تلاش کنیم و صادقانه هم تلاش می‌کنیم. امیدوارم همچنان در راهی که رفته‌ام تا آخرین لحظات حیات همچنان بروم و سپاسگزار معلمان و جمع شما دوستان و سرورانی باشم که همراه و مشوقم بوده‌اید و هستید.

در پایان استاد معتمدی از همسر و فرزندان خود که در این

سال‌ها در کنار او و در خدمت او بوده‌اند، تشکر کرد.

دکتر سیدحجت الحق

حسینی، عضو هیئت علمی مرکز علوم و ستاره‌شناسی تهران

استاد اسفندیار معتمدی را برای نخستین بار در یک همایش جهانی در دانشکده مهندسی مواد و متالورژی دانشگاه صنعتی امیرکبیر دیدم؛ مردی بلندقامت و استوار، با چهره‌ای پرصلابت و مهربان. پیشترها، نوشته‌ها و کتاب‌های زیادی از ایشان خوانده بودم. و در آن حال دیدار نویسنده و پژوهنده آن آثار برایم بسیار شوق‌انگیز و امیدآفرین بود. استاد معتمدی

همچون باران، پرساخوت و بی‌دریغ، همچون زلال جاری آینه و آب، مهربان و نورانی پذیرایم شد و دوستی ما آغاز شد.

دکتر حسن کبیر

دکتر حسن کبیر قرار بود در مجلس بزرگداشت استاد معتمدی حاضر باشد، ولی به دلیل حضورنداشتن، متن سخنان او قرائت شد: به نام خداوند جان و خرد
کزین برتر اندیشه برنگردد
نوشته‌ای کوتاه درباره دستاوردها و خدمات علمی آموزشی، پژوهشی استاد اسفندیار معتمدی معلم مؤثر و برتر تقدیم حضار گرامی می‌کنم:

– استاد معتمدی ویژگی‌های مثبت فراوانی را که برای یک معلم آدم‌ساز لازم است با علاقه‌مندی و تلاش زایدالوصف کسب کرده است. او البته ظرفیت والاتی برای این کار داشته است.

– استاد معتمدی با برخورداری از این ویژگی‌ها چند دهه در کسوت معلمی پیشتاز بوده است و در این راه به دور از ریا، نقش ماهرانه، عاشقانه و تحول‌آفرین ایفا کرده است.

– آقای معتمدی در تاریخ علم صاحب‌نظر است و دانش‌پژوهان بسیاری را با علمای گذشته کشورش آشنا کرده است.

– ایشان موفق شده است دانش‌آموزان و دیگر علاقه‌مندان را با علوم تجربی، خاصه فیزیک آشنا کند و ضمن تأکید به نکته‌های ایمنی به جرئت ورزیدن در این مهم وا دارد. اجرای برنامه‌های مسابقه‌های علمی او را در این زمینه در تلویزیون از یاد نبرده‌ایم.

– استاد در نویسندگی و تألیف هم چیره‌دست است و کتاب‌های درسی و غیردرسی زیادی که نوشته است از تلاش و همت

زایدالوصف ایشان حکایت دارد.

– آقای معتمدی در مدیریت هم توانا است. اما پذیرش نقش و مسئولیت مدیریت از اولویت‌های ایشان نبوده است. مع‌الوصف اهتمام به ایجاد تشکلهایی به‌صورت انجمن و اتحادیه معلمان فیزیک در سطح استان و کشور از همت ایشان حکایت می‌کند.

– در مورد ارتباطات انسانی و بهره‌گیری از آن برای رفع مشکلات و افزایش راندمان کار و خستگی‌زدایی یا کاهش آن در محیط کار می‌توان گفت آقای معتمدی پیشگام است. برای نمونه می‌توان از ارتباط صمیمانه او با دبستانی که هشتاد سال پیش تحصیل خود را در آن شروع کرده است و تشویق معلمان و دیگر کارکنان آن گفت. –ایشان همکاری‌های ذی‌قیمت و مستمری در تألیف فرهنگ‌نامه کودکان و نوجوانان داشته است و دارد.

– ایشان از زمان دانشجویی ارتباط خود را با بسیاری از استادان به‌نام در رشته‌های گوناگون چون **پرفسور حسابی**، **احمد بیرشک**، **توران میرهادی** و **محمد ابراهیم باستانی‌پاریزی**، حفظ کرده است و با تبادل نظر پیوسته با آن‌ها بر گستره علمی، تجربی، تاریخی و نقش‌آفرینی خود افزوده است.

در پایان پیشنهاد می‌کنم برای کتاب‌ها، مقاله‌ها و طرح‌های استاد اسفندیار معتمدی در یکی از مراکز علمی آموزشی نظیر سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی یا دارالفنون غرفه‌ای در نظر گرفته شود و خود ایشان در برنامه‌ای که ارائه می‌دهد چند روز در ماه در غرفه حضور یابد تا علاقه‌مندان فرصت کنند سؤال‌های خود را در مورد آثار استاد مطرح کنند و اگر برخی داوطلب ورود به این مسیر طولانی و آینده‌ساز هستند، فرصت مشورت با استاد را پیدا کنند. با آرزوی سلامتی برای آقای معتمدی و تداوم فعالیت‌های درخشان‌شان.

و من الله التوفيق و عليه التكلان.

در نهایت با اهدای ارج‌نامه توسط **سیدسلیمان**

سیدافقهی قائم‌مقام بنیاد ملی نخبگان از

اقدامات این استاد ارجمند تقدیر شد.

متن کامل این ارج‌نامه بدین شرح است:

بسم‌الله‌النور

استاد ارجمند جناب آقای اسفندیار معتمدی

خدمت در مسیر علم و دانش برای رشد و تعالی

کشور امری ممدوح و ستودنی است؛ به‌ویژه اگر

این مهم در راستای آموزش نوجوانان و ترغیب آن‌ها به فراگیری علم

و روش‌مندی پژوهش در حوزه‌های مختلف دانش باشد، از اهمیت

بیشتری برخوردار می‌شود.

در همین راستا جای بسی خوش‌وقتی است که جناب‌عالی از

دیرباز دغدغه آموزش برای کودکان و نوجوانان کشور را داشته‌اید و

منشأ خیرات و برکات فراوانی در این عرصه بوده‌اید.

تلاش‌ها و کوشش‌های بی‌دریغ شما به‌خصوص در آموزش و ترویج

علم فیزیک برای جوانان و نوجوانان کشور از جمله فعالیت‌های علمی

تأثیرگذاری بوده است که حاصل آن را می‌توان در شکوفایی روزافزون

این علم در میان دانش‌آموزان و دانشجویان کشور مشاهده کرد.

اینجانب ضمن قدردانی از تلاش‌های جهادگونه جناب‌عالی در

این سال‌های طولانی «ارج‌نامه» بنیاد ملی نخبگان را تقدیم حضور

می‌کنم و سلامتی همراه با سرافرازی را برایتان آرزو می‌نمایم.

سیدسلیمان افقهی

قائم‌مقام بنیاد ملی نخبگان

بسیار و کوششی پیوسته. در طول سالیان سال گفته است و نوشته

است، گفته‌ها را عمل کرده است و نوشته‌ها را ارزش بخشیده است.

آنچه که امروز می‌فهمم و می‌نویسم صداقت، باور و اصالت حقیقی

شأن معلم است و استاد معتمدی، معلمی موفق، مترجمی کوشنده،

مؤلفی پژوهنده و انسانی بزرگ است.

نوشته‌های فراوانش در مجله‌هایی چون: مهرگان، پیک، دانشمند،

گنجینه، فرایند، رشد آموزش فیزیک، رشد آموزش معلم، رشد

فناوری آموزشی، رهیافت، میراث جاویدان و از همه مهم‌تر مقاله‌های

ترجمه و تألیف در زندگی‌نامه علمی دانشوران و فرهنگ‌نامه کودکان

و نوجوانان، مبنای داوری در گفتار و کردار است.

استاد معتمدی از تبار امیدآفرینان شورانگیز و فرهیختگان شوریده

است. او بزرگ‌مردی است که مجموعه‌ای از فضایل و ارزش‌های

انسانی را در خود پرورانده است؛ خودساخته است و بی‌نیاز، استاد

معتمدی دوست‌داشتنی است. همه را دوست می‌دارد و همگان نیز

دوستش می‌دارند و سهم من در این میان بیشتر است، چه آنکه او

استاد، دوست و پدری مهربان و دانشمند است.

وقتی که با قامت بلندش برای بوسیدنم خم می‌شود، فروتنی،

بزرگی و دوستی را باور می‌کنم. هنگامی که پناه‌گریه‌ها و غصه‌هایم

می‌شود. شادمانی و شکیبایی، امیدواری و خردورزی نثارم می‌کند؛

آن وقت پدری دلسوز، دوستی همراه و استادی خردمند است.

استاد معتمدی همیشه از شادی و فرزندی می‌گوید، از دوستی و

سازندگی، و از مهربانی و بالندگی.

ای عزیز، آنچه نوشته‌ام باور دل است؛ یقین عقلی است؛ ایمان

عاطفی است و در یک کلام اصلاً نیاز آدمی است.

بدرودا!

و سرانجام هدایایی از طرف بنیاد ملی نخبگان، سازمان پژوهش

و برنامه‌ریزی آموزشی، انجمن تکریم مفاخر آموزش و پرورش و نیز

دوستان استاد معتمدی به ایشان اهدا شد.

سرکار خانم دکتر **رضوان حکیم‌زاده** «مدیرعامل انجمن تکریم

مفاخر آموزش و پرورش» نیز در این دقایق ضمن اعلام تشکیل

انجمن مفاخر آموزش و پرورش، از خدمات استاد معتمدی یاد و اعلام

کرد که یکی از کارهای مهم ایشان معرفی گذشته تاریخ و فرهنگ

ایران‌زمین و پیوند جامعه کنونی ایران با گذشته پرافتخار آن است.